

4H

22

Toimintakertomus 2022
Mäntyharjun 4H-yhdistys

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toimintakertomus 2022

MÄNTYHARJUN 4H-YHDISTYS

4H-yhdistyksen toimintaa ohjaavat järjestön yhteinen päämäärä, toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet.

Sääntöjen mukaisesti Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tarkoituksena on 4H-nuorisotyön avulla

1. voimistaa nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja käytännön taitojen hallintaa;
2. tukea nuorten terveitä elämäntapoja, kestävän kehityksen kunnioittamista sekä kansainvälistymistä;
3. edistää nuorten elämänhallintaa ja ehkäistä heidän syrjäytymistään;
4. edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia

4H-yhdistys on rekisteröity yhdistysrekisteriin. Käyntiosoite on Asematie 3, Mäntyharju (Kunnantalo). 4H-yhdistyksen Y-tunnus on 0276375-7.

JÄSENET

4H-yhdistyksellä oli vuonna 2022 210 jäsentä. Nuorisojäsenten ikäjakauma on 6-28 vuotta. Valtaosa yhdistyksen toiminnasta on kaikille avointa ja tavoittaa laajasta mäntyharjulaisista lapsia, nuoria ja perheitä. Varttuneempien nuorten työ- ja yrittäjyystoiminnassa edellytetään 4H-jäsenyyttä. 4H-toiminnassa kohdattiin lapsia ja nuoria kertomusvuoden aikana **2153 kertaa**.

HALLITUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitukseen kuuluivat sääntömääräisen kokouksen valitsemina ja hallituksen järjestäytyttyä seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja: Anssi Karjalainen

Varapuheenjohtaja: Janne Honkanen

Jäsen: Pirjo Keurulainen

Jäsen: Maiju Ukkonen

Jäsen: Sanna Tiilikainen

Jäsen: Jenny Reponen

Varajäsen: Heli Paaso

Varajäsen: Anu Pulkka

Varajäsen & 4H-nuorten edustaja: Jenni Pulkka

Hallituksen sihteerinä toimi 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja. Hallituksen kokouksiin on kutsuttu kaikki jäsenet.

KOKOUKSET

4H-yhdistyksen sääntömääräinen kokous pidettiin Veljesniemessä 5.5.2022. Osallistujina oli 7 jäsentä.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 8 kertaa ja päätöspykälää kertyi toimintavuoden aikana yhteensä 82.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mäntyharjun 4H-yhdistys on Suomen 4H-liiton jäsenyhdistys. 4H-yhdistyksen toimialueeseen kuuluu Mäntyharjun kunta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimialue säilyi ennallaan.

TOIMINNAN TAVOITTEET JA OHJAUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminta vuonna 2022 perustui 4H-järjestön edustajakokouksen vuonna 2019 hyväksymään kolmivuotiseen strategiaan "Kestävää kasvua tekemällä oppien, Strategia 2020–2022", syksyllä 2022 4H-liiton lähitukihenkilön ja yhdistyksen hallituksen kanssa käytyyn tuloskeskusteluun ja 4H-yhdistyksen sääntömääräisen kokouksen hyväksymään vuoden 2023 toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon.

TOIMINTA

Tavoitteenamme on, että 4H-toiminnassa mukana olevista lapsista kasvaa aktiivisia, vastuullisia ja yritteliäitä nuoria. 4H-toiminta tukee kaikissa ikävaiheissa lapsen ja nuoren kasvua kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen.

4H-yhdistys toteuttaa toimintaa 6–28-vuotiaille lapsille ja nuorille. Avaintuotteita ovat ryhmätoiminta, 4H-akatemia, työpaikka ja 4H-yritys. Valtakunnallisen 4H-järjestön tavoitteena on, että jokainen 4H-yhdistys tarjoaa omalla paikkakunnallaan kaikkiin avaintuotteisiin liittyvää 4H-nuorisotyötä. Tavoite toteutui Mäntyharjulla.

Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan 4H-järjestön "Kolme askelta työelämään"-mallin mukaisesti.

1. 4H-kerhoissa lapset oppivat monipuolisesti kestävään elämäntapaan liittyviä arjen taitoja sekä yritteliään ihmisen perusvalmiuksia. Leirit, kilpailut ja kouluyhteistyö tarjoavat mahdollisuuksia ryhmässä toimimiseen, oppimiseen ja harrastamiseen.
2. 4H-akatemia on monipuolinen tekemisen ja oppimisen ympäristö 13–28-vuotiaille. Se on osaamisen näkyväksi tekemistä, opintopisteitä ja osaamismerkkejä. 4H-akatemia on hyödyllisiä työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kansainvälisyyttä, omia projekteja ja tekoja oman elinpiirin, luonnon, ympäristön ja muiden ihmisten hyväksi, vapaaehtoisuutta ja vaikuttamista.
3. 4H:n kautta jo 13-vuotias voi saada ensimmäisen työkokemuksen ja päästä kokeilemaan yrittäjyyttä ohjatusti. 4H-yhdistys valmentaa nuoria työtehtäviin ja työllistää nuoria vastuullisesti. Nuori voi työllistyä 4H-yhdistykseen, yhdistyksen kautta tai työllistää itsensä perustamalla oman 4H-yrityksen.

Avaintuotteiden tulokset kertomusvuonna olivat:

1. 4H-harrastekerhoja ja teemakerhoja yhteensä 14 kpl (14 / 2021), joiden kerhokäyntien määrä oli yhteensä **1617** (2103 / 2021).

Perus4H-kerhot kokoontuivat Mynttilässä ja Taajamassa. Lisäksi **teemakerhot** Safkasankarit, iltapäiväkerhon minikokkis, kotieläintaiturit ja metsäsalapoliisit. Kertomusvuoden aikana Mäntyharjun 4H-yhdistys tuotti seuraavat kerhot osana **Harrastamisen Suomen malli -hanketta**:

- Luonto- ja eräkerho
- Safkasankarit
- Pop up-välituntikerhot tiistaisin ja keskiviikkoisin.

Osa ryhmätoiminnasta on ollut **pienryhmätapaamisia**, joilla on tuettu lasten ja nuorten osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia. Ryhmätapaamisten tavoitteena on ollut myös edesauttaa yhteisöllisyyden lisääntymistä omalla asuinalueella.

Osassa ryhmätoimintoja toteuttamisessa on ollut yhteistyökumppaneita, mm. Käärmekekallion eläinpiha, Reissupolku ry, Helluntaiseurakunta ja Evankelis-luterilainen seurakunta.

Ryhmätoiminnassa järjestettiin myös:

- kaksi Taidetta luonnosta -pajaa
- kaksi ruokapajaa Tuustaipaleen Ruokafestareilla ja MTK 100-vuotisjuhlissa
- kaksi perinnekäsityöpajaa Mäntyharjun museolla
- kepparikisa koululla
- autoramppikisa kesän avaus -tapahtumassa
- kaksi kädentaitopajaa
- olkikoristepaja Wanhan ajan joulu -tapahtumassa
- luontoaiheinen toimintapaja Suomen luonnon päivänä Leskelän tilan tapahtumassa
- kepparikisa ja perinneleikkien ohjausta

Vapaa-ajan harrastekursseille osallistui **189 lasta ja nuorta**, koulutuspäiviä oli 13,5.

Vapaa-ajan ryhmätoiminnan lisäksi 4H-yhdistys toteutti useita kouluyhteistyönä toteutettuja lasten koulutuksia:

- Vaikuta! -teemapäivä
- Kodin ja koulun päivä
- Metsäretki metsästysmajalle
- Metsätaitopäivä Painalluksen poluilla Suomenniemellä 4A ja 4B

Yhteistyökumppanina metsäteemaisissa koulutuksissa on ollut Metsänhoitoyhdistys Mänty-Saimaa. **Kouluyhteistyön koulutuksiin** osallistui **172 lasta**, koulutuspäiviä 7,5.

Leirejä järjestettiin:

- Talviloman pajapäivät, päiväleiri koululaisten talvilomalla (Aluehallintoviraston tuella)
- Kesäloman pajapäivät, päiväleiri koululaisten kesäloman ensimmäisellä viikolla (Aluehallintoviraston tuella) Leireillä oli 23 lasta, ryhmäkoko rajoitettiin viranomaissuosituksen mukaisesti.

2. Nuorten työllistämistoiminnassa työllistettiin 30 mäntyharjulaista nuorta. Lisäksi välitettiin nuorten työpanosta yrityksille ja yksityisille henkilöille 4H-yrittäjätoiminnan kautta.

Valtaosa nuorista oli ensimmäisessä työsuhteessaan, nuorimmat 14-vuotiaita. Ensimmäisen työsuhteen merkitys on nuorelle suuri, jolloin 4H-yhdistys painottaa erityisesti työkasvatusta nuoren työllistämiseksi. Nuoren kanssa pohditaan yhdessä työelämän pelisäännöt ja käydään läpi työsuhteeseen liittyvät asiakirjat. Lisäksi huolellinen perehdyttäminen työtehtäviin ja työn ohjaaminen on tärkeää.

Tyypillisimmät työtehtävät olivat piha- ja puutarhatöitä. Lisäksi metsätöitä. Koronapandemian vuoksi yksityishenkilöiden kodeissa sisällä suoritettavaa työtä ei nuorille välitetty, työtehtävät olivat kaikki ulkotöitä. Tämä vaikutti työtilaisuuksien määrään ja suuntasi työtehtäviä erityisesti pojille. Osa työtilauksista myös peruuntui koronasyistä. Osa nuorten työpalvelutoiminnan tehtävistä oli pitkäkestoisia, läpi kesän/vuoden toistuvia tehtäviä, osa keikkaluontoisia työsuorituksia. Osa työllistetyistä nuorista tarvitsi erityistä tukea työsuoritteiden tekemiseen.

Työpalvelutoiminta oli kertomusvuonna merkittävä, osaamista ja työaikaa vaativa työkasvatuksen ja työelämävalmiuksien toiminto yhdistyksessä. Useita vuosia jatkunut säännöllinen koulu- ja yrittäjäyhteistyö on työelämäkasvatuksen kivijalka. 4H on profiloitunut kunnassa nuorimpien nuorten työllistäjänä ja toiminnan tarve ja merkitys tunnustetaan laajasti.

Työkasvatustoiminnassa järjestettiin koulutuksia:

- 4H-yrittäjäkoulutuksia 2, kaikille 8.lk oppilaille kouluyhteistyönä omon tunneilla
- Ajokortti työelämään -koulutuspäivä kaikille 9.lk oppilaille kouluyhteistyönä

Ajokortti työelämään-koulutuksessa yhteistyökumppanina olivat Mäntyharjun kunta (työllisyyskoordinaattori), Osuuspankki, Kesko (K-Supermarket Mäntyharju), Metsänhoitoyhdistys Mänty-Saimaa ja Mäntyharjun Apteekki.

Työelämäkoulutuksiin osallistui 94 nuorta.

3. 4H-yrittäjiä toimi kertomusvuonna kahdeksan (7/2021). Seitsemän yrityksestä oli jatkavia yrityksiä edelliseltä vuodelta, yksi 4H-yritys aloitti uutena. 4H-yrittäjien toimialat:

- Piha- ja puutarhatöitä
- Metsätöitä, taimikonhoitoa ja istutusta

- Luonnontuotteiden keräämistä ja satoseurantaa
- Siivoustöitä, mattojen pesua
- koirien hoitoa

Osa 4H-yrityksistä toimi puhtaasti harrastetoimintana, osalla yrityksistä on Y-tunnus.

Yhdistys tuotti asiantuntijapalveluja tekemällä mustikan ja puolukan marjasato- ja pölytyshavaintoja LUKE-luonnonvarakeskukselle (Digimasi). Tarkkailukohteita oli viidellä nuorella.

Muuta toimintaa:

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja oli asiantuntijajäsenenä/edustajana useassa työryhmässä ennen vuorotteluvapaalle jäämistään:

- Maakuntaliiton alaisessa järjestöneuvottelukunnassa nuorisojärjestöjen edustaja
- Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä
- Kunnan hyvinvointityöryhmässä järjestöedustajana
- Perusopetuksen kumppanuuspöydässä
- Koulun ruokailutoimikunnassa
- Etelä-Savon koulu- ja oppilaitosnuorisotyön verkostossa
- Suomen harrastamisen mallin ohjausryhmässä

Yhdistys osallistui suojatiepäivystykseen Yhtenäiskoulun lähiristeyksissä. Suojatiepäivystys on osa yhdistyksen liikenneturvallisuuskasvatustyötä.

Edustajuus/jäsenyys em. työryhmissä jatkuu 2023.

HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖKULUT

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen vakituisen ja kokopäiväisen henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2022 lopussa yksi toimihenkilö (toiminnanjohtajan vuorotteluvapaan sijainen). Lisäksi yhdistyksen palveluksessa oli 1 osa-aikainen ja määräaikainen toimihenkilö toiminnanohjaajan tehtävässä ja 3 tuntityötä tekevää aikuista ohjaajaa. Ohjaajien apuna ryhmätoiminnassa työskenteli 6 nuorta apuohjaajaa.

4H-yhdistyksen työllistämien nuorten lukumäärä oli 30 joista 13-17-vuotiaita oli 16.

4H-yhdistyksen henkilöstökulut olivat vuonna 2022 yhteensä 34 936,35€ (-39 360,35€ /2021). Varsinaisen työsuhteisen henkilöstön palkkojen lisäksi henkilöstökuluihin sisältyvät ulkopuoliset palkkionsaajat. Kokouspalkkioita ei ole maksettu. Kustannuksiin sisältyvät maksettujen palkkojen ja palkkioiden eläkekulut ja muut henkilösivukulut sekä lomapalkkavelan muutos.

TALOUS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tilikauden 2022 tulos oli ylijäämäinen 4928,85€. Taseen loppusumma oli 46 625,49 € (39 637,63 € /2021).

Yhdistyksen rahoitus koostui valtaosin Suomen 4H-liiton välittämästä valtionavustuksesta (Maa- ja metsätalousministeriö) ja kuntarahoituksesta.

Aluehallintovirastot myöntävät vuosittain avustusta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan ja se on merkittävä rahoitus päiväleirien toteuttamisessa. Mäntyharjun 4H-yhdistys sai Itä-Suomen aluehallintovirastolta tukea päiväleiritoiminnan tukemiseen. Pienryhmätoimintaan saatiin tukea myös Essoten järjestöavustuksesta ja Osuuspankin sponsoritukea.

4H-yhdistyksen muu rahoitus koostui jäsenmaksutuloista, palvelutoiminnan tuotoista, Ysitöihin -hankerahoituksesta ja muusta yhdistyksen omatoimisesta varainhankinnasta.

TOIMINNAN- / TILINTARKASTAJA

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen toiminnantarkastajina toimivat Ulla Torniainen ja Soili Montonen.

TULEVA KEHITYS

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen hallitus arvioi, että 4H-toiminnan tulevaisuus Mäntyharjussa on vakaa. Yhdistyksen tuottama ryhmätoiminta sekä nuorten työ- ja yrittäjyyskasvatus on merkittävä ja arvostettu osa Mäntyharjun palvelutarjontaa ja kuntakuvaa. Järjestössä tehtävä nuorisotyö tukee lakisääteisiä hyvinvointipalveluja.

4H-yhdistyksen tuottama toiminta vastaa moniin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja ajankohtaisiin haasteisiin. Laadukas harrastustoiminta on merkittävä tekijä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemisessa sekä syrjäytymisen ehkäisyssä. On tärkeää, että toiminta on säännöllistä, luotettavaa ja ohjaamistyö on ammatillisesti orientoitunutta. Tällöin se tukee myös koulun opetustyötä ja perheiden kasvatustyötä. Pieni paikkakunta ja rajoitetut ryhmäkoot mahdollistavat lasten ja nuorten aidon kohtaamisen sekä heidän henkilökohtaisten tarpeidensa huomioimisen ja niiden tukemisen.

4H-yhdistys on tunnettu toimija Mäntyharjun kunnassa, mikä on osoittautunut merkitykselliseksi monille perheille. 4H:n toimintaa pidetään laadukkaana ja luotettavana. Tunnettuus myös helpottaa verkostoissa toimimista. Mäntyharjun 4H-yhdistyksen tavoitteena on edelleen tuottaa monipuolisesti laajaa ja laadukasta ryhmätoimintaa lapsi- ja perhelähtöisesti. Huomioitavaa on, että toimintaa suunnataan myös taajaman ulkopuolelle.

4H-toiminnan toinen kivijalka ryhmätoiminnan lisäksi on nuorten työllistäminen ja siihen liittyvä työkasvatus. Mäntyharjun 4H-yhdistys tarjoaa monelle nuorelle heidän ensimmäisen työsuhteensa ja sen takia kasvatuksellinen ote on tärkeä osa 4H:n toimintatapaa työnantajana. Mäntyharjun 4H-yhdistys auttaa kontaktiensa ja verkostojensa kautta työllistämään nuoria myös muihin organisaatioihin. Työllistämistyön taustalle

tarvitaan säännöllistä nuorten kouluttamista työelämätaitoihin. 4H:n tuottamat työelämä- ja yrittäjyyskoulutukset ovat muodostuneet perinteisiksi, vuosittain toistuviksi tapahtumiksi, osaksi nuorten koulutyötä. Nuorten työllistämisen tehtävän onnistumisessa oleellista on kiinteä yhteistyö kunnan ja mm. koulujen (yläkoulu, lukio) ja paikallisten yritysten kanssa. 4H-työn vankka ydin on jatkossakin paikallisessa työ- ja yrittäjyyskasvatustyössä.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat osaltaan 4H-toiminnan tulevaisuuteen. Paikallinen 4H-työ tarvitsee osaajia järjestötyöhön ja ohjaamistyöhön. Ohjaajien rekrytointi ja kouluttaminen on haastavaa ja siihen ratkaisuna voisi olla yhteistyö julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa. Toinen välttämätön 4H-työn mahdollistava resurssi on riittävä määrärahoitus. Rahoituksen täydentävää osuutta, omatoimista varainhankintaa, ei voi varsinaisen 4H-työn kärsimättä nykyisestä kasvattaa. Lisäksi toiminnan toteuttamiseksi tarvitaan tiloja, niin ryhmätoimintoihin kuin hallinnonkin järjestämiseksi. Ryhmätoimintojen osalta tiloja on hyvin tarjolla, osa toiminnasta voidaan ulottaa haja-asutusalueelle mm. kyläyhdistysten tiloihin, osa toteutetaan koulun ja kunnan osoittamissa tiloissa. Osassa 4H-toimintaa hyödynnetään kunnassa olevia laadukkaita retkeilykohteita. Hallinnolle toivotaan järjestävän tilat kunnan tilaohjelman puitteissa. Mäntyharjun 4H-yhdistys uskoo, että 4H-toiminnan tulevaisuus Mäntyharjun kunnassa on myönteinen.

Mäntyharjun 4H-yhdistyksen vahvuus on osaava ja sitoutunut luottamushenkilöiden joukko. Hallituksen työskentely oli kertomusvuonna sujuvaa ja yhdistyksen toimintaa edesauttavaa. Yhteistyössä Mäntyharjun 4H-yhdistyksen kanssa ovat olleet lukuisat tahot, yksityiset henkilöt ja yhteisöt. Lämmin kiitos kaikille kertomusvuonna 4H-toiminnan mahdollistaneille tahoille.

4H-järjestön arvot

Harkinta - Head kuvaa sitä, miten tärkeää ihmisen on jatkuvasti kehittää omaa ajatteluaan sekä pyrkiä kaikessa toiminnassaan rehellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Harjaannus - Hands tarkoittaa käytännön ja käden taitoja, joita harjoitellaan kaikessa 4H-toiminnassa. Tähän liittyvät tärkeänä osana asenteet, kuten esimerkiksi yritteliäisyys ja ahkeruus.

Hyvyys - Heart kertoo toisen ihmisen sekä luonnon kunnioittamisesta ja huolenpidosta. Siihen liittyvät myös suvaitsevaisuus, yhteistyötaidot ja hyvä käytös.

Hyvinvointi - Health on kokonaisvaltainen asia, johon liittyvät ihmisen fyysinen ja henkinen tasapaino sekä riittävä aineellinen hyvinvointi. 4H-toimija pystyy luomaan arjen hyvinvointia itselleen ja muille.

4H

Mäntyharjun 4H-yhdistys

Asematie 3, 52700 Mäntyharju